

КОЛЬКАСЦЬ ХВОРЫХ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА

У Шуміліна ў стацыянары знаходзіцца 50 чалавек, з іх 30 пацыентаў з каранавірусам, 14 – з пнеўманіямі, двое памерлі.

Намесніца старшыні Шумілінскага райвыканкама Ірына Шалахава распавяла, што з 7 красавіка райбальніца перапрафіліравана на 99 ложкаў для прыёму хворых з каранавірусам. – Па дадзеных на 16 красавіка, у стацыянары знаходзіцца каля 50 чалавек. З іх 30 пацыентаў з станоўчым вынікам на COVID-19. З іх 14 чалавек – з пнеўманіямі. Людзі, якія кантактавалі з інфіцыраванымі, – дома на самаізаляцыі. Каля 100 жыхароў раёна маюць кантакты першага ўзроўню, і крыху больш за 100 чалавек – другога ўзроўню. Некаторыя кантакты першага ўзроўню знаходзяцца ў стацыянары. У бальніцы ёсць рэзерв ложкаў, і ёсць магчымасць аказваць дапамогу хворым.

Ірына Шалахава кажа, што ад каранавіруса памерлі два жыхары Шумілінскага раёна:

– Абодва – ва ўзросце. Адзін чалавек памёр у бальніцы ў Віцебску, а другі

– у мясцовым стацыянары. Але каментавачь такія рэчы не буду: не маю маральнага права. Магу толькі прынесці спачуванні родным.

– Ці праўда, што захварэлі ў Шумілінскім раёне і медыкі?

– Так, але іх няшмат. У іх пнеўманія. Яны – пад медыцынскім наглядам. Але крытычнай сітуацыі няма: раён забяспечаны медпрацаўнікамі, каб аказваць дапамогу сваім жыхарам.

– Мясцовая ўлада падала будынак, дзе могуць жыць медыкі на час эпідэміі?

– На тэрыторыі бальніцы ёсць фізіятэрапеўтычнае аддзяленне. Яно звязана пераходам з асноўным будынкам. Аддзяленне перапрафіліравалі, арганізаваўшы там 25 ложкаў для медыкаў. Для іх там створаны камфортныя ўмовы для пражывання. Гарачае харчаванне яны атрымліваюць за кошт бюджэтных сродкаў. Крамы добраахвотна падаюць

садавіну, чай, каву для медыкаў.

– Раённая бальніца забяспечана сродкамі індывідуальнай абароны і медпрепаратамі?

– Усе медыкі раёна атрымалі ахоўныя сродкі. Праблемы, што чагосьці не хапае, няма не толькі ў раённых бальніцы і паліклініцы, але і ў медустановах у рэгіёне – у амбулаторыях, ФАПх.

– Вы ў масцы. У райвыканкаме існуе масачны рэжым?

– Загаду няма, але добраахвотна супрацоўнікі, вядома, носяць маскі. Райвыканкам не перайшоў на дыстанцыйную працу. Жыхары раёна прыходзяць да нас. Але мы паспрабавалі арганізаваць рух людзей толькі на першым паверсе. Тут працуюць і служба «Адно акно», і кабінет для прыёму грамадзян, і іншыя кабінеты.

У Шумілінскім раёне ў пачатку красавіка адмянілі ўсе масавыя мерапрыемствы.

– Тлумачым людзям, каб як мага менш збіраліся разам, насілі маскі, пальчаткі.

Просім, каб ва ўсіх арганізацыях, крамах стаялі сродкі для дэзінфекцыі рук, – кажа намесніца старшыні райвыканкама.

У шумілінскай школе – «міні-фабрыка» па пашыве адзення для медыкаў

У СШ № 1 настаўнікі і тэхперсанал арганізавалі невялікі цэх і шыюць ахоўныя камбінезоны, шапкі, бахілы для медыкаў. А вось маскі вырашылі не вырабляць, бо іх, кажуць, дастаткова.

Дырэктар школы Наталля Мясеедава распавядае:

– Пачалі шыць з мінулага панядзелка, 6 красавіка. Спачатку былі задзейнічаныя 8 чалавек, а цяпер ужо 30, 26 работнікаў школы плюс 4 памочнікі з ліку гараджан. Вучняў, вядома ж, не прыцягваем.

Тры класы ў школе адведзены пад раскрой, адзін – пад пашыў. Швачкі працуюць па сваім графіку, закройшчыца – па сваім. І ў тых, і ў тых – па дзве змены ў дзень.

Чатыры настаўніцы англійскай мовы

(працяг на стр. 2)

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

АПЫТАННЕ

ІНФАРМАЦЫІ ЎЛАДАЎ ЛЮДЗІ НЕ ДАВЯРАЮЦЬ

Ці задавальняе вас, як улады Беларусі інфармуюць пра сітуацыю з каранавірусам?

Удзельнікі апытання з нашай групы УКантакце і ў Аднакласніках абсалютнай большасцю прагаласавалі за недавер афіцыйнай інфармацыі, якую падаюць улады пра сітуацыю эпідэміі каранавіруса ў Беларусі

Было пастаўлена пытанне: "Ці задавальняе вас, як улады Беларусі інфармуюць пра сітуацыю з

каранавірусам?"

81 удзельнік апытання са 119-ці ў кантактных групах выказалі недавер афіцыйным сродкам інфармацыі.

Пры гэтым вынікі апытання былі наступныя:

Варыянты прапаноўваемых адказаў былі:

Укантакце

1. Не: 68 галасоў – 67,33 %

2. Стаміўся ад каранавіруса: 21 голас – 20,79%

3. Цяжка сказаць: 6 галасоў – 5,94%

4. Так, слухаю толькі Лукашэнку: 3 галасы – 2,97%

5. Так: 3 галасы – 2,97%

Усяго прагаласавалі 101 чалавек.

Аднакласнікі:

1. Так: 13 галасоў – 72,2%

2. Стаміўся ад каранавіруса: 3 галасы – 16,7%

3. Цяжка сказаць 0 галасоў – 0%

4. Так, слухаю толькі Лукашэнку 0 галасоў – 0%

5. Так: 2 галасы – 11,1%

Усяго прагаласавала 18 чалавек

Адпаведна гэта вынікі апытання толькі тых чытачоў, якія вырашылі прыняць удзел у апытанні і яго вынікі не могуць быць рэпрэзэнтатывнымі для Шуміліна або раёна.

Дзякуй усім удзельнікам апытання!

Алесь Шумскі

ВАЛАНЦЁРСКІ РУХ

ВЕЛАСІПЕДНЫ МАРШРУТ

У Шумілінскім раёне адкрыты першы ў вобласці веласіпедны маршрут, які стаў часткай маштабнага еўрапейскага праекта EuroVelo-2.

3 ініцыятывай развіваць веларух у рэгіёне выступілі актывісты грамадскага аб'яднання «ЭкаБум», іх ідэі падтрымаў Еўрапейскі саюз.

На рэалізацыю задуманага спатрэбіўся год. Што было зроблена? Для фізкультурна-аздраўленчага цэнтра ў Шуміліне ўстанавілі стэнд з інструментамі для самастойнага рамонту веласіпеду, які, ужо зразумела, мае попыт сярод аматараў гэтага віду транспарту. Пачала работу велашкола, «вучнем» якой можа стаць любы жадаючы незалежна ад узросту. У распараджэнні – тры веласіпеды, укамплектаваныя шлемамі, камізэлькамі і іншым неабходным. Інструктаж праводзяць актывісты «ЭкаБума». Дарэчы, навучыць абяцаюць літаральна за некалькі заняткаў (пробныя ўжо прайшлі ў Башнеўскай школе), прычым, не проста круціць педалі, а рабіць гэта максімальна бяспечна для сябе і ўсіх навокал.

Яшчэ восенню сіламі мясцовага ДРБУ № 204 была праведзена мадэрнізацыя пешаходнай дарожкі, якая вядзе з Шуміліна да вёскі Прыазёрная. На гэта патрацілі тры тысячы еўра з бюджэту праекта. Устанавілі і знакі, якія паведамляюць, што дарожка прынадная для руху веласіпедыстаў. Аматыры бегу і скандынаўскай хады таксама не могуць нарадавацца, што прывычная дарожка ўзняла свой клас.

Фінішным этапам праекта стала арганізацыя веламаршруту «Блакітныя каралі Шумілінскага краю» № 201, які пралягае паўз жывалісных азёр – Лескавічы, Разван, Віцір, Княжна, Будаўесць, Лязвінка, Гародна, азёрны заказнік «Сосна», Круглік, Мошна, Дабееўскае, а таксама ракі Заходняя Дзвіна. Там ёсць рэдкія, занесеныя ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь расліны, напрыклад, вадзяны арэх і наядна марская.

Маршрут пралягае праз былыя панскія сядзібы Хлудзінскіх (Лескавічы), Баршчэўскіх (Полцева). Дарэчы, ад сядзібы пана Баршчэўскага бярэ пачатак векавая алея ў 60 дрэваў, трэцяя частка якіх можа прэтэндаваць на статус помнікаў прыроды. Яна цягнецца 300 метраў і злучае сядзібу пана Баршчэўскага з так званым Кацярынаўскім трактам. Таксама веладарожнікі будуць праязджаць міма лістоўніц ля возера Сосна – гэта сядзіба Міхалова, якая некалі належала пану С. Дзітмару. Маршрут праходзіць па «Кацярынаўскім тракце», праз гарадзішча каменнага веку паміж азёрамі Гародна і Сосна.

– Гэта дае ўнікальную магчымасць для розных відаў экалага-краязнаўчага турызму, – упэўнена старшыня грамадскага аб'яднання «ЭкаБум» Ірына Кулікава. – Апроч таго мясцовыя жыхары атрымалі вопыт у арганізацыі міжнародных праектаў. Усё гэта вельмі важна для развіцця нашага рэгіёну ў цэлым. Далей мы плануем удзельнічаць у гарадскіх святах і раённых мерапрыемствах.

Маршрут, які пачынаецца і заканчваецца ля Шумілінскага возера і доўжыцца 37 кіламетраў, прамаркіраваны знакамі – усяго па індывідуальным дызайне іх было выраблена 50 штук. Веладарожнікі, у тым ліку і замежныя турысты могуць карыстацца картамі (іх надрукавана 1000 штук), а могуць на сайце EuroVelo-2 спампаваць на тэлефон трэк маршруту. Дарэчы, карты зроблены з выкарыстаннем QR-кодаў, з дапамогай якіх можна ўбачыць фота маляўнічых азёр. Гэтым займаўся Максім Бурлакоў (Шумілінская раённая гімназія) пад кіраўніцтвам настаўніцы Таццяны Дарафеевай.

Дарэчы, крыху збочыўшы з дадзенага маршруту, можна наведваць унікальную прыродную славутасць – самы вялікі камень у Беларусі.

Распрацоўкай EuroVelo-2 займаецца Мінскае веласіпеднае таварыства ў рамках праекта «Гарадскі веларух у Беларусі», які падтрымлівае Еўрапейскі Саюз.

vitbichi.by

COVID-19

(пачатак на стр. 1)

схіліліся над сталом і дружна крояць шапачкі. Яны з тканіны вясёлай расфарбоўкі – каб падняць медыкам настрой.

У суседнім кабінёце восем жанчын гоняць роўныя радкі на камбінезонах і шапках. Усё вельмі сканцэнтраваны на працы.

– У першы дзень мы пашылі 11 камбінезонаў, у другі – 19, у трэці – 66. Зараз у дзень выдаем да 80 камбінезонаў. Плюс бахілы – у сярэднім у дзень 100 пар. Шапачак адгрузілі таксама ўжо нямала.

– Вы – самаадданыя людзі. У настаўнікаў і так шмат рознай працы.

– Наталля Васільеўна, мы маглі спакойна сядзець і рыхтавацца да ўрокаў, калі вакол такое дзеецца?

– смеючыся, пытаюцца ў дырэктара педагогі.

– Не, вядома, не маглі. Такі воль у нас калектыв.

У першы дзень матэрыял для пашыву прадставіў Шумілінскі прадпрымальнік

Валерый Цімашэнка.

– А потым настаўнікі самі прапанавалі: «Давайце складземся!

Трэба дапамагчы нашым медыкам». Падключыліся і нашы выпускнікі. Усяго сабралі больш за 1000 рублёў. На іх школа купілі спанбонд, паркалёвую тканіну. Дапамагаюць і гараджане: прыносяць нам замкі, ніткі, гумкі.

Пасля вакацый пашыў адзення для медыкаў працягнецца, кажа дырэктар.

– Не ў такіх маштабах, але ўсё ж.

Ахоўныя сродкі для медыкаў, па словах намесніка старшыні райвыканкама Ірыны Шалахавай, шыюць у шумілінскай СШ № 2, а таксама Обальскага школы.

«З гэтым давадзецца прывычаіцца жыць»

На вуліцы ў цэнтры Шуміліна сустракаем маладога чалавека ў масцы. Хлопец кажа, што працуе ў райцэнтры, але жыве ў адной з бліжэйшых вёсак.

– Маскіносяць тыя, хто думае пра сваю бяспеку. Гэтыя людзі, як правіла, чытаюць навіны ў інтэрнэце, глядзяць каналы на YouTube. А тыя, хто верыць таму, што кажуць па тэлевізары, што ў нас «усё добра», – у асноўным без масак. У маёй вёсцы у масцы не ходзіць ніхто, акрамя мяне. Адрозніваць людзей, як на дзіўнага, але цяпер прывыклі. Усе думаюць, што да вёскі каранавірус ня дабярэцца. Пенсіянеры па-ранейшаму выходзяць на вуліцу, сядзяць на лавачках, абмяркоўваюць навіны.

Хлопец кажа, што на праводзяць санапрацоўку, выконваюць меры прафілактыкі і ў грамадскіх месцах. На яго думку, панікі ў горадзе няма:

– Я думаю, людзі ўжо асабліва не баяцца. З гэтым давадзецца прывычаіцца жыць.

TUT.BY

Переклад з расейскай рэдактара

КРИМІНАЛ

НЕЗАКОННАЯ ЗБРОЯ

Сёлета ў Шумілінскім раёне канфіскаваны 3 адзінкі зброі і 20 боепрыпасаў. Узбуджаны крымінальныя справы.

На ўліку ў раённым аддзеле ўнутраных спраў знаходзяцца 332 уладальнікі грамадзянскай зброі, якія маюць на захоўванні 400 адзінак зброі.

У гэтым годзе ў жыхароў Шумілінскага раёна былі канфіскаваны 2 адзінкі незарэгістраванай і адна адзінка зброі, якая стаіць на ўліку, 20 боепрыпасаў. Грамадзянамі добраахвотна здадзены 3 адзінкі зброі, якія стаяць на ўліку, 1 незарэгістраванае ружжо і 118 боепрыпасаў.

Большая колькасць канфіскаванай і добраахвотна здадзенай незарэгістраванай зброі і выбуховых рэчываў захоўваліся грамадзянамі пасля смерці сваякоў, якія ў свой час незаконна валодалі

агнястрэльнай зброй.

Супрацьдваіхжыхароўраёна ўзбуджаны крымінальныя справы. Варта нагадаць, што асобы, якія добраахвотна здаюць зброю, боепрыпасы і выбуховыя рэчывы ў міліцыю, вызваляюцца ад крымінальнай і адміністрацыйнай адказнасці.

У адваротым выпадку наступнае адказнасць. За незаконнае набыццё, перадачу ва ўладанне, захоўванне, перавозку, перасылку або нашэнне паляўнічай гладкаствольнай агнястрэльнай зброі або боепрыпасаў да яе - пагражае накладанне штрафу ў памеры ад 10 да 30 БВ з канфіскацыяй прадмета паводле артыкула 23,71 КаАП Рэспублікі Беларусь.

Ян Вайтовіч

ЗДАРЭННЕ

АБАКРАЎ ГОСЦЯ

Жыхар Шуміліна ва ўласнай кватэры абакраў свайго гасця. Знаходзячыся ў гасцях у знаёмага шумілінца, пацярпеў жыхар аграгарадка Тулава.

Праспаўшыся пасля сумеснага распіцця з гаспадаром кватэры спіртных напояў, пацярпелы заўважыў, што ў яго знік тэлефон, а таксама два срэбныя ланцужкі з кулонамі

Урон ацэнены ў 135 рублёў. Супрацоўнікі аддзела ўнутраных спраў устанавілі, што

чужое дабро да рук прыбраў гаспадар кватэры

Украдзенае канфіскавана і будзе вернута гаспадару. Супраць гаспадара кватэры ўзбуджана крымінальная справа.

Сяржук Крупскі паводле матэрыялаў УУС

ГРАМАДСКАЯ БЯСПЕКА

КАБ НЕ ГАРЭЛІ ДАМЫ

Шумілінскія ратавальнікі праводзяць праверкі населеных пунктаў па папярэджанні выпальвання сухой расліннасці – рэйды выхаднага дня.

У мэтах папярэджання пажараў з-за выпальвання сухой расліннасці і навадзённых парадку на прыдамавых тэрыторыях, шумілінскія ратавальнікі праводзяць рэйдавыя мерапрыемствы па населеных пунктах раёна.

Падчас правядзення рэйдаў выратавальнікі ў чарговы раз нагадалі грамадзянам пра адказнасць за выпальванне сухой расліннасці, іржышча і пажарнай тэматыкі.

У. Амбросяў

АБ'ЯВА

• Каб атрымаць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымаць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі «Світанак», то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаеца на партале <http://katunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://katunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ЛЕПЕЙ ЗАСТАЦА ДОМА

Нарэшце галоўны ўрач райбальніцы Вольга Скарабагатая папярэдзіла шумілінцаў аб прагназуемым піку эпідэміі ў раёне. Паводле Вольгі Яўгенаўны, «у некаторых раёнах рэспублікі зафіксаваны рост інфекцыі пасля каталіцкага Вялікадня, а ў канцы красавіка чакаецца яшчэ чарговы ўсплёск наступстваў праваслаўнага Вялікадня». Да таго ж у Шумілінскай цэнтральнай раённай бальніцы 31 пацыент ужо мае дыягназ COVID-19. Таму на могілкі на Радуніцу лепей не хадзіць!

Тым болей, што тры выхадныя дазваляюць магчымасць наведаць магільныя сваякоў у любы з гэтых дзён, у любы іншы дзень, а не збірацца разам у адзін дзень на Радуніцу. Трэба прыкласці ўсе намаганні, каб паберагчы здароўе і жыццё сваіх пажылых сваякоў, бо менавіта гэтыя людзі найперш уваходзяць у катэгорыю рызыкі. Як паказала практыка, у яе ўваходзяць людзі з хранічнымі захворваннямі сардэчна-сасудзістай сістэмы, таксама пакутуючыя на цукровы дыябет, людзі з аслабленым імунітэтам – гэта найбольш неабароненыя перад каранавірусам.

Прынамсі, у вялікіх групках людзей заўсёды павышаецца рызыка распаўсюджвання каранавіруснай інфекцыі. Кожны грамадзянін павінен абавязкова ведаць, што гэта хвароба адносіцца да спісу найбольш небяспечных інфекцый, апроч таго, мае інкубачны перыяд і праяўляецца толькі праз пяць або дзесяць дзён. Пры ўсім тым, што вельмі значная частка людзей пераносіць інфекцыю без сімптомаў. Але бывае і так, што ў іншых можа быць інкубачны перыяд, калі сімптомы яшчэ не праявіліся, але у абодвух выпадках носьбіты інфекцыі могуць заразіць тых, хто знаходзіцца побач. Варта яшчэ раз нагадаць, што зараз інфекцыя ш Шумілінскім

раёне знаходзіцца на самым піку. І нават паводле таго ж Міністэрства аховы здароўя Беларусі, якое дагэтуль стараецца схаваць інфармацыю аб колькасці захварэўшых, гэты перыяд працягнецца яшчэ некалькі тыдняў (!).

Зараз у бальніцы знаходзіцца 48 пацыентаў, 31 з якіх маюць дыягназ COVID-19. Яны пераносяць хваробу ў лёгкай і сярэдняй форме. Ёсць і захварэўшыя медыкі, але пра іх колькасць і стан мясцовыя чыноўнікі інфармацыю журналістам не даюць, хаця не маюць права гэтага рабіць. Гэта незаконна і не адпавядае Канстытуцыі па праве грамадзян на атрымманне праўдзівай інфармацыі.

Астатнія – гэта пацыенты з пнеўманіямі іншага паходжання, вострымі рэспіраторнымі інфекцыямі. Некалькі пацыентаў са станоўчым вынікам тэста на каранавірус, у якіх хвароба працякае без сімптомаў, знаходзяцца на самаізаляцыі дома. Яны атрымалі памятку пра паводзіны на самаізаляцыі, ведаюць пра тое, што з'яўляюцца носьбітамі інфекцыі і абавязаны строга выконваць рэжым самаізаляцыі. За іх станам па магчымасці вядзецца медыцынскае назіранне і кантроль з боку праваахоўных органаў.

Праўда і тое, што калі сітуацыя зацягваецца,

многія людзі пачынаюць расслабляцца, не так строга прытрымліваюцца бяспечных правілаў паводзін. А вынікі такіх паводзінаў няёмка прыводзяць толькі да новай успышкі ачагоў інфекцыі. Таму вельмі важна ва ўмовах эпідэміі строга вытрымліваць рэжым сацыяльнага дыстанцавання. Тут трэба пазбягаць масавых мерапрыемстваў і, па магчымасці, месцаў з масавых знаходжаннем людзей, захоўваць адлегласць у 1,5-2 метры адзін ад аднаго. Абавязкова выкарыстоўваць маскі ў такіх месцах, старацца не кранаць твар рукамі, апрацоўваць рукі і паверхні дэзсродкамі, вельмі старанна мыць рукі з мылам пасля вяртання дадому.

Таксам не забываць аб «рэспіраторным рэжыме». А гэта тая важная акалічнасць, што пры кашлі і чханні трэба выкарыстоўваць аднаразовыя сурвэткі, якія адразу выкідаць. Пры з'яўленні сімптомаў прастуды і рэспіраторных захворванняў (насмарк, боль у горле, тэмпература, боль у мышцах і іншых) – самалячэннем не займацца. Неабходна захварэўшаму чалавеку ізалявацца ад навакольных людзей і адразу выклікаць урача на дом.

І гэта яшчэ не ўсё. Вучоныя сцвярджаюць, што вірус ковід-19 у адрозненне ад «звычайнага групы» часцей за ўсё, апроч бранхіта, адразу ж «любіць забірацца» у альвеолы лёгкіх, выклікаючы пнеўманію. Яскравыя доказы таму ў Шумілінскім раёне ўжо ёсць. У раённай бальніцы, медыкі, якія заразіліся ад хворых або носьбітаў – атрымалі ўскладненні і захварэлі на пнеўманію.

Алесь Шумскі

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ДЗЯРЖАВА ДЛЯ НАРОДА І ЗАМОРСКІ ВІРУС

Заўважыць няўзброены вокам каронавірус, які паставіў з ног на галаву сучасную цывілізацыю, маюць талент адзінкі. У Беларусі на гэта не здольны нават той, хто ў стане разгледзець факты карупцыі і галавацтва з акна Палаца Незалежнасці. Але перад каронавірусам нават ён спасаваў.

У штатных ідэолагаў не паўстала цяжкасцяў патлумачыць грамадству праблемы, з якімі сутыкнулася Еўропа: еўрапейская дэмакратыя аказалася гнілаватой; інтэграцыйны праект не вытрымаў першага выпятка і разваліўся, нібы картачны домік. Шмат яшчэ такой жа арыгінальнай інфармацыі паведамлілі нам дзяржаўныя СМІ. Чытай — не хачу.

Але жыццё, нібы прапаршчык на пляцы, дзейнічае па прынцыпе «не можаш — навучым, не хочаш — прымусім». Колькі беларусаў былі здольныя адрозніць лінейны рост ад экспанентнага? Апошні, калі хто яшчэ не паспеў разабрацца, адрозніваецца тым, што велічыня расце тым хутчэй, чым большае значэнне яна прымае.

Такі рост, у прыватнасці,

характэрны для павелічэння колькасці хворых падчас эпідэміі. Г. зн. чым больш людзей заражаецца каронавірусам, тым хутчэй ён ахоплівае астатняе насельніцтва краіны. І з першых дзён красавіка беларусы маюць магчымасць адсочваць, як гэта адбываецца на практыцы.

На думку адзінага палітыка (АП), выказаную ім 7 красавіка, «катастрофы абсалютна няма. Так, прырост у нас назіраецца. Дзякуй Богу, што не лавінападобны». А цяпер звернемся да хітрай, але афіцыйнай статыстыкі: па стане на 6.04 колькасць інфікаваных склала 700 чалавек (+138), на 7.04 — 861 (+161), на 8.04 — 1066 (+205), на 9.04 — 1486 (+420), на 10.04 — 1981 (+499) і гэтак далей.

За тры дні колькасць інфікаваных у Беларусі больш чым падвоілася!

Ці лічыць такую дынаміку лавінападобнай — справа густу. Для параўнання, у Германіі «колькасць хворых падвойваецца раз на пяць дзён» (канцлер Ангела Меркель).

Пра ролю вірусаў у гісторыі Эпідэміі прыходзяць і сыходзяць, а жыццё працягваецца. У краінах, якія здолелі пераламаць экспанентны рост колькасці інфікаваных, усё больш актыўна пачынаюць абмяркоўваць посткаронавірусную будучыню. Большасць экспертаў сыходзіцца ў меркаванні, што яна стане істотна адрознівацца ад звыклай нам сучаснасці.

Тут будзе дарэчы прыгадаць пра эпідэмію чумы, якая знішчыла каля **паловы насельніцтва Еўропы ў 1346-1353 гадах**. Яе галоўнымі вынікамі сталі рост кошту рабочай сілы і крызіс каталіцызму.

Праз імклівае скарачэнне колькасці працоўных рук прымусілі нагадаць пра сябе законы попыту і прапановы. І няхай сярэднявечныя працадаўцы (зямельныя арыстакраты) і не падазравалі пра іх існаванне, але не лічыцца з гэтымі законамі на практыцы яны не маглі. Таму, насуперак векавым традыцыям, былі вымушаныя рэгулярна «ісці насустрач пажаданням працоўных» у пытаннях заробтнай платы.

Што тычыцца каталіцкай царквы, то пасля дэманстрацыі сваёй няздольнасці спыніць распаўсюд «чорнай смерці», ёй было складана зноў прэтэндаваць на палітычнае і маральнае панаванне. Праз дзвесце гадоў, на думку многіх сур'ёзных даследчыкаў, частковая страта легітымнасці адгукнулася тэзісамі Лютэра, якія паклалі пачатак размежавання заходніх хрысціян на каталікоў

і пратэстантаў.

Безумоўна, гэта быў не адзіны выпадак, калі вірусы і бактэрыі паўплывалі на ход гісторыі. Не выключана, што да ліку лёсавызначальных будзе прылічана і эпідэмія, выкліканая каронавірусам SARS-CoV-2.

Моцныя гэтага свету рыхтуюцца да перацелу свету

...Бліжэйшая будучыня посткаронавіруснага свету ў першую чаргу хвалюе тых, каму ёсць што губляць. Праілюструю сказанае фрагментам інтэрв'ю АП тэлерадыёкампаніі «Мір»: «А ці не здаецца, што моцныя гэтага свету без вайны (Макрон гэта ўжо вайной назваў) праз гэты так званы каронавірусны псіхоз хочуць перадзяліць свет?»

Думка не новая. Нездарма ж Беларусь прэтэндуе на статус «донара еўрапейскай стабільнасці». Каму гэта спадабаецца? Зайздроснікаў у нас хапае. Яны плодзяцца, нібы хваробатворныя бактэрыі ў кубку Петры.

Успомнім «абасраную карову» з аграхолдынг «Купалаўскі», што на Магілёўшчыне. Нездарма тая гаротная жывёла трапілася на вочы галоўнаму спецыялісту краіны па надоях і прыбаўках. Ох, нездарма! Лепшага спосабу дыскрэдытаваць наш курс на развіццё калгасна-саўгаснай вытворчасці ў сельскай гаспадарцы і не прыдумаць. Тут адчуваецца вопытная рука заходняга льялькавода. Не самі ж работнікі фермы давалі карову да такога стану!

Адна «абасраная карова», другая «абасранная карова»... Аднак жа справа не ў стане канкрэтнай каровы. На коне стаіць харчовая бяспека краіны. А без яе — бывай, суверэнітэт! Бывай, незалежнасць!

А кароль жа голы!

За чвэрць стагоддзя мы прызвычаліся, што манаполіяў на ісціну ў нас валодае адзін чалавек. Па якіх канкрэтных пытаннях ён выказваў сваё меркаванне — значэння не мае. Роля ж астатніх зводзіцца толькі да рэтрансляцыі канчатковых ісцін, што не выпадае абмяркоўваць.

Як тут ні прыгадаць анекдот пра прапаршчыка і здольных лётаць кракадзілаў «але толькі нізенька-нізенька». Чым гэты анекдот адрозніваецца ад рэальнай гісторыі пра вірусы, якія АП і журналістка не здолелі разгледзець на лядовай арэне?

Эпідэмія, што развіваецца па экспанентце, адкрыла адну з галоўных таямніц беларускай мадэлі — таямніцу голага караля. Як аказалася, нікімі ведамі, акрамя бытавых, ні па адным са значных пытанняў ён не валодае. Для пастаноўкі ж падначаленым задаць у агульным выглядзе — вялікага розуму не трэба. Кіраўнік — не той, хто кажа, што трэба рабіць, а той, хто кажа, як трэба рабіць. Гэтая ісціна была сярод азбукавых яшчэ ў гады сталінскіх пяцігодкаў.

Да эпідэміі ацэнкі экспертаў мала каго цікавілі. Але імпартная зараза паставіла перад кожным гамлетаўскае пытанне: «Быць ці не быць?». І тут адразу паўстаў масавы попыт на меркаванне прафесійных медыкаў. Высветлілася, што інтэрнэт — гэта не памыйніца, а крыніца жыццёва важнай інфармацыі.

Ці абмяжуецца гэта адкрыццё каронавіруснай тэматыкай, ці падштурхне да думкі, што кіраванне дзяржавай немагчымае без апоры на экспертнае меркаванне, — пакажа час, але першы крок у гэтым кірунку зроблены.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы Час»

COVID-19

КОГДА УЖЕ КОЛЕ БУДЕТ ХОРОШО?

«Не сядзіцца ў хаце хлопчыку малому», — так мог бы апісаць страданні юного Николая Лукашенко его отец, если бы был поэтом. Но папа Коли был президентом, поэтому вместо литературных упражнений отправил сына в школу вместе со всеми детьми страны. И вот, как всегда: чтобы Коле стало хорошо, плохо должно стать всем.

— Он три дня отдохнул и опять пошел в школу. И я так наблюдаю: если сын президента так стремится в школу, наверное, он не один, — объяснял Александр Лукашенко свое желание снова открыть школы.

Честно говоря, мотивация так себе. Во-первых, не совсем понятно, куда именно ходил Николай Лукашенко после трех дней сидения дома, когда все школы страны в это время были закрыты на каникулы. Кажется, кто-то папе чего-то не договаривает.

Но дело даже не в этом. Возможно, многие дети действительно рвутся в школы, потому что, как оказалось, просто так сидеть дома не так уж и

просто. Кстати, мои дети не исключение. Но отправлять их в школу сейчас — верх безответственности. Не потому, что страшно за их и свое здоровье (вроде не в группе риска), а потому, что лично я не готова ставить под удар жизни других.

Рисковать стариками только потому, что у моего чада резко проснулось тяга к знаниям, для меня непозволительная роскошь. Тем более что сегодня есть возможность получать знания и без такого риска. Да и экономике это никак не повредит.

Но в спиче Александра Григорьевича нет ни слова про других. Его мотивация — «сын президента стремится в школу». Какие старики?

Какие больные? Какой вирус? Коля хочет! До этого хотел поспать — и вся страна перекраивала школьные графики. Потом мучился с червями и математикой — и мы переписывали учебники. Теперь вот заскучал дома.

И плевать, что от этого плохо будет почти всем. Учителям, которые теперь будут вынуждены работать и в классе, и дистанционно. Ученикам, которые по-разному смогут усваивать программу из-за различий подходов. Их родителям и особенно бабушкам с дедушками, для которых риск заразиться вырастет в разы. Врачам, которые и так уже не сильно справляются с потоком заболевших.

И вот возникает вопрос: кому именно хотел сделать хорошо Александр Григорьевич? Потому что и в Колиных глазах, честно говоря, не очень-то читается радость. Сегодня во время пасхального посещения

храма он был мрачен и явно не демонстрировал счастья в предвкушении завтрашнего похода в школу.

Но самое показательное, что президент вновь продемонстрировал свое отношение к людям. И когда решил отправить детей учиться, и когда сам поучал других в храме, собрав около

себя толпу. Но, кажется, что его вообще не особо волнует, что думают другие.

— Я сейчас не вижу, что мы в чем-то ошиблись, — отметил в воскресенье Лукашенко.

Можете не сомневаться, и не увидит. Очень уж узок его обзор.

Анастасия Зеленкова
gazetaby.com

Беражы лес

- ЧЫТАЙ КНІГІ НА KAMUNIKAT.ORG

• 50 000 КНІГАЎ, ГАЗЕТАЎ І ЧАСОПІСАЎ • РАЗМОВЫ ПРА КУЛЬТУРУ
 • ЛІТАРАТУРНЫЯ РАДЫОПЕРАДАЧЫ • НАВІНКІ ВЫДАВЕЦКАГА РЫНКУ

«ТАК НЕЛЬЗЯ ПОСТУПАТЬ С ЛЮДЬМИ»

23 апреля Александр Лукашенко заявил, что «в Беларуси нет ни одного умершего от коронавируса». После публикации в редакцию TUT.BY позвонила минчанка Татьяна, вдова Эдуарда Тихомирова. Ее мужа не стало утром 4 апреля. В свидетельстве указана причина смерти — коронавирусная инфекция, проститься с умершим семья не смогла — всех забрали в больницу. «Очень больно слышать такие заявления, ведь мой муж умер от коронавируса, и это указано в документах. У него не было лишнего веса и хронических заболеваний, он сгорел за несколько дней».

Александр Лукашенко не первый раз заявляет, что в Беларуси нет умерших от коронавируса: «Никто от коронавируса в нашей стране не умрет. Я публично об этом заявляю. Это мое твердое убеждение». В сообщениях Минздрава подчеркивается, что умирают пациенты «с рядом хронических заболеваний с выявленной коронавирусной инфекцией».

Сдерживая слезы, Татьяна рассказала, почему ее задело слова президента:

— У нас вся семья пострадала от коронавируса. Сначала заболел мой муж, 21 марта. Следом за ним заболела и я, 27 марта. Никто из нас не выезжал за границу, у нас не было контактов с людьми, которые приехали из-за рубежа. Мы обычные граждане, работаем на госпредприятиях.

Началось все с ломоты в теле — такой, что без таблетки невозможно уснуть. 28 марта мужу стало хуже, температура поднялась до 38,7. Никакой одышки, кашля не было, но пропало обоняние, была сухость во рту. Ему позвонил коллега с работы и рассказал, что у двух сотрудников обнаружили коронавирус, их забрали в больницу. Обращаю внимание, эту информацию мы получили не от руководства предприятия и не от эпидемиологов.

Как выяснилось позже, муж был контактом первого уровня, но на тот момент мы этого еще не знали. 29 марта я вызвала мужу скорую, его забрали в 4-ю больницу, на следующий день мне позвонили и сказали, что у него подтвердился коронавирус. Через два часа за нами приехала скорая, забрали меня, сына и моего пожилого отца,

инвалида 2-й группы. Представьте, все мы ходили на работу, мы же не знали, что заражены.

Муж позвонил мне, сказал, что ему сделали снимки выявили пневмонию. В экстренном порядке его перевезли в 6-ю больницу, сразу же в реанимацию.

Мой муж ничем не болел, ему был 51 год, он 20 лет не был на больничном, это же о чем-то говорит. Он был 198 см ростом и 112 кг весом. Он был красавец просто. Никто не может понять, как мог сгореть такой здоровый мужчина, у него даже повышенного давления не было.

Показатели ухудшились, и его подключили к аппарату ИВЛ. 2 апреля он еще успел мне позвонить, сказал: «Хотел бы держать тебя за руку, это бы придало мне сил». Утром 4 апреля его не стало. В свидетельстве указана причина смерти — коронавирусная инфекция.

Поскольку мы все были в больнице и у всех нас подтвердился коронавирус, проститься с мужем никто не мог. Я фактически по телефону организовывала похороны. 20 ритуальных агентств отказали, когда узнали, что у супруга был коронавирус. В морге вскрыли тело и упаковали в вакуумный пакет, одеть мужа не

разрешили. Я попросила дочь, которая живет в другом городе, собрать костюм, который просто положили в гроб перед кремацией. Прощания с мужем не было. Мы до сих пор не можем даже забрать его прах, потому что отец все еще в больнице, а у меня по-прежнему положительный тест.

Меня просто трясет, когда я читаю заявления, что в Беларуси никто не умер и не умрет от коронавируса. Как глава государства может так говорить, ведь он фактически гарантирует это! Но мой муж умер! Бросаться такими словами — это просто кощунство. Люди слушают это и верят! Мы сейчас с сыном на самоизоляции, друзья привозят нам продукты под дверь, но я же вижу в окно, как по-прежнему люди ходят без масок, при встрече здороваются за руку и обнимаются. Они не понимают, как это опасно. Я даже представить не могла, что эта беда затронет мою семью, что это убьет моего любимого мужа, ведь он даже не болел.

Так нельзя поступать с нашими людьми. Мы ходим на работу, платим налоги, выполняем все правила и законы нашей республики. За что же к нам такое отношение?..

news.tut.by

ЯК СІТУАЦЫЯ ВЫЙШЛА З-ПАД КАНТРОЛЮ

Загадчык рэанімацыі віцебскай бальніцы раскажаў, як і чаму сітуацыя з каранавірусам у горадзе выйшла з-пад кантролю.

Пра тое, як спраўляюцца з эпідэміяй каранавіруса ў Віцебску, «Імёнам» раскажаў Уладзімір Мартаў, які загадвае рэанімацыяй ў бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі. Цяпер ён лечыць пацыентаў з віруснымі пнеўманіямі, шматукага пацверджаны каранавірус. Уладзімір тлумачыць: кожны доктар можа дапамагчы дзясяткам людзей, але калі правільна арганізаваць сістэму дапамогі, можна дапамагчы — тысячам.

На працы я адчуваю сябе абароненым. Усе неабходныя сродкі абароны ў нас былі з першага дня. Мы былі гатовыя да прыёму вірусных пнеўманій. Нам загадзя ўсталявалі патрэбнае абсталяванне, дапамаглі падзяліць бальніцу на зоны.

Многія нам дапамагалі: спонсары, звычайныя людзі, калегі з Мінска, нават міністр аховы здароўя. Але наша бальніца — не паказальная для Віцебска, а, хутчэй, узорна-паказальная. У астатніх бальніцах — сітуацыя іншая. Тыя, хто прыняў на сябе першы ўдар, моцна пацярпелі: там захварэлі і дактары, і іншыя пацыенты.

Сучасная медыцына павінна вырашаць праблемы не ў момант эпідэміі, а загадзя. Мы ўсе чыталі навіны пра каранавірус яшчэ зімой. Я — доктар — і рыхтаваўся да яго прыходу як доктар: вывучаў даследаванні, як лячыць людзей з каранавірусам. Але я не мог спрагназаваць, як гэты вірус будзе распаўсюджвацца, з якой хуткасцю, якія будуць маштабы. Для гэтага ёсць іншыя прафесіі: вірусологі, эпідэміёлагі. Не дактары, а людзі, якія займаюцца арганізацыяй аховы здароўя, закупляюць абсталяванне, сродкі абароны, прымаюць стратэгічныя рашэнні.

У Віцебску сітуацыя выйшла з-пад кантролю.

Для прыёму хворых з каранавірусамі падрыхтавалі адну бальніцу і туды

адпраўлялі ўсіх са станоўчымі вынікамі тэсту. Але гэта вар'яцтва — абавязкова толькі на тэсты пры прыняцці рашэнняў. Яшчэ ва ўніверсітэце ўсіх студэнтаў вучаць, што не існуе тэстаў з пэўнасцю 100%. І што атрымалася?

Мужа са станоўчым вынікам клалі ў інфекцыйную бальніцу, якая была гатовая да такіх пацыентаў. А жонку з адмоўным вынікам, але з такімі ж сімптомамі — у іншую, дзе ніхто не быў абаронены. У мяне ў бальніцы ляжаць мама і дачка з адной сям'і. У дачкі станоўчы вынік, у мамы — адмоўны. Мама ледзь выжыла. Ход хваробы ў яе быў тыповы для ўсіх пацыентаў з каранавірусам.

Не ўлічылі і тое, што крыніц заражэння можа быць шмат: людзі прыехалі з адпачынкаў, вярталіся з працы за мяжой. З-за гэтых памылак шуганула адразу ў шмат якіх шпіталях.

Медработнікі, вядома, таксама захварэлі. І гэта — проста паскудства. Іх не папярэдзілі пра рызыкі. Яны былі ўпэўненыя, што прымаюць хворых са звычайнай пнеўманіяй і ВРВІ, якіх у гэты перыяд шмат. Я сам 22 сакавіка ездзіў у адзін са шпіталяў дапамагаць калегам — у нас не было ніякай абароны [18 сакавіка стала вядома пра першую смерць ад пнеўманіі з падазрэннем на каранавірус у Віцебску, але ўлады да 31 сакавіка публічна адмаўлялі наяўнасць складанай сітуацыі ў Віцебску, а пасля не раз заяўлялі, што сітуацыя пад кантролем — **НН**]. Але зусім нечакана мы сутыкнуліся з валам вірусных пнеўманій, многія з якіх былі каранавіруснымі. Сродкаў абароны не было.

Лекары, медсёстры, санітаркі, ліфцёр, раздатчыца і многія іншыя людзі бачылі, як заражаюцца і нават паміраюць іх калегі, аднакурснікі, сябры.

У шпіталях пачалася паніка і

дэзерцірства: хтосьці звальняўся, хтосьці сыходзіў на бальнічны. **Працаваць без абароны было нормай у савецкія часы, але для сучаснага свету гэта — дзікуства.**

Калі ў бальніцы няма патрэбнага абсталявання, а ў доктара — патрэбных сродкаў абароны, ты нічога не зробіш. Ты можаш быць разумным і добрым доктарам, але ты будзеш нямоглы.

Праз тыдзень пасля ўспышкі ў горадзе ў нашай бальніцы з'явіліся сродкі абароны і патрэбнае абсталяванне. Мы праехаліся па іншых бальніцах, правярылі пацыентаў і дактароў. Сярод іх выявілі тых, каму патрэбна была дапамога з кіслародам, забралі да сябе і дапамаглі. Дзякуючы гэтаму і ўдалося пагасіць паніку.

Першы рэспіратар і ахоўны касцюм, якія я надзеў, **прывезлі валанцёры**. Лік тады ішоў на гадзіны, паспелі. Калі б мы пачалі прымаць хворых без абароны, захварэлі б самі. Цяпер сродкаў абароны з кожным днём — усё больш. Дзяржава прывозіць асноўную частку. Да канца эпідэміі будзем забяспечаны цалкам. Але хацелася б, каб гэта было ў пачатку.

Цяпер усіх перапаўняе любоў да дактароў. Але наўрад ці гэта будзе доўжыцца доўга. Напярэдадні эпідэміі праграмела «справа лекараў». Гэтыя справы працягваюцца, нічога не змянілася. А калі каранавірус скончыцца, будуць зноў з намі разбірацца ўжо з нагоды спонсарскай дапамогі. Мне прывозяць дыхальныя апараты, сродкі абароны, я іх хапаю, таму што яны мне патрэбныя проста зараз, і іду працаваць. Але я не ведаю, ці правільная іх схвапціне. Старэйшая медсястра проста з глузду едзе цяпер ад пісаніны — спонсарскую дапамогу трэба правільна аформіць.

Такое адчуванне, што мы — на вайне, а астатнія — не. Некаторыя мае калегі некалькі тыдняў жывуць на працы. Гінеколагі, скурвенеролагі навучыліся лячыць людзей з пнеўманіяй. Мы — рэаніматологі —

займаемся хворымі, кансультуем і вучым калегаў у шпіталях. Я ўжо стаіўся, мякка кажучы. А потым, ты вынірваеш з вайны ў свет, а тут — наогул іншае жыццё. Людзі не зразумелі, што пачалася вайна. Пракуратура, праверкі, майго асноўнага работніка анестэзіёлага-рэаніматолога хочучь пакласці «на абследаванне» для прызыву ў войска. Складана супастаўляць гэтыя рэальнасці.

Я б марыў, каб з маёй дапамогай памерла менш хворых, чым без мяне, але не факт. Мы не можам усіх выратаваць, людзі паміраюць.

Тое, што ў нас не паміраюць ад каранавіруса, гэта ж не медык сказаў. Учора ў мяне ў рэанімацыі памерла медсястра, 41 год, за жыццё якой мы змагаліся паўтара тыдня.

У медработніка вірусная нагрузка на парадак большая, чым у пацыента, што заразіўся пры выпадковым кантакце ў транспарце або краме. Таму часта хада хваробы праходзіць цяжэй.

Часам і чалавек, і дактары, робяць усё, і не атрымоўваецца. Часам людзі самі сабе шкодзяць.

Адзін мой пацыент калісьці хадзіў на Эверэст і дзякуючы гэтаму вопыту выбраўся з крайне цяжкага стану. Ён ведаў, што калі кіслароду мала, яго трэба эканоміць: не крычаць, не гаварыць, не панікаваць, а проста ляжаць на жываце. Гэта вельмі важна.

На жаль, не ўсе гэта робяць, а я прымусіць не магу...

Правільная арганізацыя ратуе ў дзясяткі разоў больш, чым любы доктар. Я дапамагаю канкрэтным людзям: адзінкам, дзясяткам. Я сяджу ў агопе на перадавой і спадзяюся, што ў генеральным штабе хтосьці думае. І хачу верыць, што людзі таксама клапацяцца пра сябе і не падстаўляюцца. Нам, дактарам, вельмі важна ведаць, што мы — не адны на гэтай вайне.

(скарочана)

«Наша Ніва»

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 29.04.2020 у 19.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.